

стану показав, що незважаючи на колосальні втрати, спричинені російською військовою агресією, український туризм має значний потенціал для відновлення та подальшого розвитку. За умови впровадження інновацій, залучення інвестицій та реалізації продуманої державної політики, галузь здатна не лише повернутися до довоєнного рівня, але й вийти на новий рівень. Пріоритетами мають стати розвиток внутрішнього туризму, впровадження новітніх технологій, розбудова інфраструктури та просування українського туристичного продукту на міжнародному ринку туристичних послуг. Це дозволить забезпечити внесок туризму в відбудову економіки України після закінчення воєнного стану.

Список літератури

1. Велике руйнівництво: культурні втрати України під час війни. URL: https://lb.ua/culture/2022/03/25/510869_velike_guynivnitstvo_kulturni.html (дата зверення: 29.09.2023).
2. Державна політика реалізації туристичного потенціалу України / Плотнікова М. Ф. та ін. *Державне управління*. 2022. № 3. С. 102-112.

УДК 338

О. Степанова, д.культурології, професор, М. Коробкіна

Київський національний університет технологій та дизайну, Київ

РЕСТОРАННИЙ БІЗНЕС В СИСТЕМІ КУРОРТНОГО ГОСПОДАРСТВА ІВАНО- ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Ресторанний бізнес – невід’ємна частина сфери гостинності будь-якої країни. Воно має велике значення в організації побуту населення. Основною послугою закладів ресторанного господарства є надання харчування, але люди приходять не лише за смачною їжею, а й за атмосферою, враженнями та приємними спогадами.

Ресторанний бізнес - це відкритий і жвавий сектор де люди з усього світу знаходять задоволення у споживанні їжі і насолоджуються вишуканими стравами.

Однак ресторанний бізнес не є простим підприємництвом. Він вимагає значного зусилля знань і керування, щоб стати успішним. Основою успішного ресторанного бізнесу є вміння створювати інноваційні та смачні страви залучати та задовольняти клієнтів ефективно управляти робочим процесом і забезпечувати високі стандарти обслуговування.

Ресторанний бізнес має значний вплив на економіку країни: забезпечує працевлаштування населення, сприяє розвитку туризму та залучає інвестиції. Він являється якісною характеристикою рівня розвитку економіки держави, є одною з найприбутковіших складових туристичної галузі, але й найризикованішою.

Однією з основних частин туристичної галузі є курортне господарство. Воно є дуже привабливим для людей всіх верст населення завдяки своїм рекреаційним послугам. Головна мета рекреаційно-курортного господарства – забезпечити відпочинок, релаксацію та задоволення потреб туристів.

Курортне господарство - це систематично організована діяльність спрямована на створення розвитку і управління курортами з метою задоволення потреб туристів та поліпшення їх фізичного психологічного та соціального благополуччя. Курортне господарство включає в себе широкий спектр послуг які можуть бути пов'язані з відпочинком лікуванням рекреацією спортом культурою та іншими сферами життя.

Основні завдання курортного господарства включають:

1. Розвиток туризму: Курортні місця мають залучати туристів різних профілів надавати їм зручні та комфортні умови для відпочинку.

2. Лікувально-оздоровча діяльність: Курорти можуть бути спеціалізованими на лікуванні різних хвороб зокрема застосовуючи природні лікувальні фактори які притаманні даному курортному району.

3. Розвиток інфраструктури: Наявність якісної та розвинутої інфраструктури є важливим фактором успіху курорту. Це може включати готелі ресторани магазини розваги спортивні комплекси медичні заклади та інші об'єкти.

4. Збереження навколишнього середовища: Курортне господарство повинне дбати про екологічну стійкість і здоров'я навколишнього середовища зберігаючи природні ресурси і красу курортних зон.

5. Привабливість для інвесторів: Залучення інвестицій в розвиток курортів створення стабільного і сприятливого бізнес-середовища можуть позитивно вплинути на їх розвиток та підвищення якості послуг.

Курортне господарство має велике значення для регіонального розвитку створення робочих місць росту економіки та задоволення потреб туристів. Воно вимагає системної роботи взаємодії держави місцевої влади бізнесу та громадських організацій з метою забезпечення сталих та привабливих курортних умов для відпочинку і лікування

Одним з найперспективніших регіонів України є Івано-Франківська область. Саме тут зосереджена велика частина рекреаційних курортів країни. Ця область має багатий історичний спадок і багатошарову культуру, славиться архітектурою та історичними пам'ятками, відома своєю природною красою та лікувальними джерелами.

Івано-Франківська область дійсно має потенціал для розвитку курортного господарства. Знаходячись у Карпатському регіоні України область має привабливі природні умови які чудово підходять для розвитку туризму.

Гірські пейзажі з чистим повітрям живописними гірськими річками і лісами роблять цю область ідеальним місцем для людей які хочуть насолоджуватись активними відпочинком на природі. Курорти Яремче Буковель та Ворохта відомі своїм гірськолижним туризмом та гарними умовами для зимових видів спорту. Туристи можуть скористатись сучасними гірськолижними трасами санчатами та катками.

Проте Івано-Франківська область також приваблює туристів у будь-яку пору року. Вона пропонує можливості для гірського туризму піших прогулянок велосипедних прогулянок кінних прогулянок рибалки та багато іншого. Незалежно від сезону курорти області пропонують розмаїття послуг та розваг для туристів – від SPA-центрів та ресторанів до екскурсій та культурних подій.

Важливим аспектом розвитку курортного господарства є інфраструктура. У Івано-Франківській області відбуваються інвестиції в будівництво та реконструкцію готелів гірськолижних трас туристичних маршрутів та інших туристичних об'єктів. Поступово покращується доступність і комфортність для відпочиваючих що сприяє зростанню числа туристів у регіоні.

За останні роки у Івано-Франківській області спостерігається збільшення популярності як серед внутрішніх так і міжнародних туристів. Завдяки своєму природному та культурному багатству область привертає людей які шукають вражаючі пейзажі здоровий відпочинок і незабутні враження.

Ресторанний бізнес в системі курортного господарства є важливою складовою частиною туристичної інфраструктури. Курорти приваблюють відвідувачів з різних країн і областей, які шукають відпочинок розваги та якісне харчування.

Ресторанний бізнес в системі курортного господарства Івано-Франківської області має великий потенціал оскільки регіон є популярним туристичним напрямком. Завдяки своїй привабливій природі, гірським ландшафтам та історичним пам'яткам, Івано-Франківська область привертає багато відпочиваючих та туристів.

Як згадується у статті [3], наразі готельно-ресторанний бізнес переживає важкі часи, але у західних областях України спостерігається позитивна динаміка: кількість ресторанів та кафе в Івано-Франківській області зросла на 20% від початку війни.

Успішний ресторанний бізнес на курорті вимагає доброго розуміння сезонності, місцевих культурних особливостей та смаків клієнтів. Ресторани на курортах можуть пропонувати різноманітне меню, щоб задовольнити потреби різних типів відвідувачів включаючи місцеві страви міжнародну кухню вегетаріанські та дієтичні страви.

Підвищена конкуренція серед ресторанів на курортах вимагає високої якості продуктів, стандартів обслуговування та унікальності пропозиції. Ресторанам варто звернути увагу на створення привітної та затишної атмосфери, обслуговування високого рівня та надання додаткових послуг таких, як музичні виступи шоу або тематичні вечірки.

Ефективне управління рестораном вимагає грамотного планування запасів, керування персоналом, фінансового контролю та маркетингу. Компанії повинні бути гнучкими та швидкозмінними, підлаштовуватись до змін в запитах клієнтів та прогнозувати тенденції.

Також ресторанний бізнес на курорті може використовувати сталість культурної спадщини та природних ресурсів регіону. Наприклад, ресторани можуть акцентувати увагу на місцевих продуктах, кулінарних традиціях та оригінальних рецептах.

Окрім привабливості для туристів ресторанний бізнес також може мати попит серед місцевих мешканців. Люди зазвичай хочуть провести час на свіжому повітрі насолодитися гарним краєвидом та випробувати смачну їжу. Ресторани можуть стати ідеальним місцем для вечері або святкування різних подій для місцевих жителів роблячи їх життя більш насиченим та цікавим.

Туроператори і готельні комплекси можуть співпрацювати з ресторанами для надання пакетних послуг та розширення асортименту для своїх клієнтів.

Узагалі успішний ресторанний бізнес на курорті може стати ключовим елементом привабливості місця, збільшити його престиж та вплинути на рентабельність туристичного бізнесу в цілому.

Івано-Франківська область відома своєю багатою культурною спадщиною та прекрасною кухнею що зробило її привабливим місцем для відкриття ресторанів і кафе. Однак як і в будь-якому іншому регіоні ресторанний бізнес у цій області зіткнувся з рядом проблем.

Одна з найважливіших проблем – це високий рівень конкуренції. Івано-Франківськ є популярним туристичним містом де можна знайти велику кількість ресторанів і кафе. Така ситуація створює великий тиск на власників ресторанів які змушені боротися за клієнтів і привертати їх увагу.

Другою проблемою є високі ціни на продукти харчування та інгредієнти. Ввезення продуктів з інших регіонів або навіть з-за кордону може виявитися дорогим і складним процесом. Це може призвести до підвищення цін на страви що негативно впливає на популярність ресторану серед місцевих мешканців.

Третя проблема пов'язана зі сезонністю туристичного потоку. У певні періоди року наприклад взимку туристичний рух може значно зменшитися що призводить до скорочення кількості клієнтів у ресторанах. Це може ставити власників закладів перед викликом зберегти стабільність свого бізнесу протягом цих періодів.

Також важливо зазначити що недосконала інфраструктура та недостатня реклама можуть бути ще однією проблемою для рестораторів в Івано-Франківській області.

Незважаючи на ці проблеми ресторатори в Івано-Франківській області прикладають багато зусиль для привернення клієнтів і забезпечення якісного обслуговування. Вони застосовують різні стратегії такі як пропозиції акційних пропозицій привабливе меню живу музику та інші творчі підходи для збільшення зацікавленості і задоволення клієнтів.

Ресторанний бізнес в курортній системі Івано-Франківської області має великі перспективи. Ця область приваблює велику кількість туристів як власної країни так і з-за кордону завдяки своїм природним красотам гірським курортам термальним джерелам та історичним пам'яткам.

Список літератури

1. Володимир Клапчук, Ірина Мендела. Готельно-ресторанний бізнес і курортна справа України : Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Готельно- ресторанный бізнес і курортна справа України» Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника / гол. редкол. – проф. Володимир Клапчук. 458 с., 2022.

2. Володимир Клапчук, Ірина Мендела. Готельно-ресторанний бізнес і курортна справа України : Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Готельно- ресторанный бізнес і курортна справа України» (Івано-Франківськ, 6 грудня 2022 р.) / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника / гол. редкол. – проф. Володимир Клапчук. Івано-Франківськ, 458 с., 2022.

3. Івано-Франківські новини. 2022, URL: <https://galka.if.ua/kilkist-restoraniv-ta-kafe-u-frankivsku-zrosla-na-20-vid-pochatku-viyuny/>

4. Качала Т.М., Петровська І.О. Значення готельно-ресторанного бізнесу в господарчій системі регіону: Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. Т.29(68). №5. С.54-58., 2018. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/kachala.htm

5. Мендела І. Я. РОЗВИТОК КУРОРТІВ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ: Науковий вісник Ужгородського національного університету, с 41-43., 2017. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/14_2_2017ua/10.pdf

6. Н. І. Дуляба, С. М. Ільчишин, Проблеми та перспективи розвитку ресторанного господарства в індустрії туризму: наукове фахове видання «Ефективна економіка», 2021 URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2021/108.pdf

7. Трансформація готельно-ресторанного бізнесу регіону в умовах євроінтеграції : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Чернівці, Технодрук, 266 с., 2023. URL: http://chtei-knteu.cv.ua/ua/content/download/subsection/nayka/konf_11_05_2023.pdf